

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Ndc/19/2016                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 7115202931                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 15.03.2017                     |
| Meno a priezvisko:         | Mgr. Dušan Čimo                |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2017:7115202931.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne H. J., bývajúcej v F., zastúpenej JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou v Košiciach, Poštová 14, proti žalovanej BAUER MEDIA SK v. o. s., so sídlom v Bratislave, Einsteinova 23, zastúpenej splnomocnenkyňou Heringeš & Veverka, s. r. o., Bratislava, Moskovská 13, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy, vedenom Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 12C/442/2015, o návrhu žalobkyne na prikázanie sporu inému súdu, takto

### rozhodol:

Návrhu na prikázanie sporu Okresnému súdu Košice I **n e v y h o v u j e .**

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V predložil 16. decembra 2016 spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu žalobkyne na prikázanie sporu (skôr veci) Okresnému súdu Košice I z dôvodu vhodnosti (v čase príchodu návrhu okresnému súdu 30. marca 2016 na základe úpravy z § 12 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Žalobkyňa návrh odôvodnila predovšetkým svojím vyšším vekom (76 rokov) a nepriaznivým zdravotným stavom (ťažká pohyblivosť pre ochorenie váhonosných kĺbov), pre ktoré jej cestovanie na pojednávania (B.) predstavuje neprimeranú záťaž. Poukázala tiež na to, že aj svedkovia, ktorých hodlá navrhnuť vypočuť, majú trvalý pobyt v F., rovnako by museli cestovať do L. a to by spôsobovalo aj neúčelné navyšovanie trov konania.

2. Žalovaná navrhla návrhu žalobkyne nevyhovieť. Nemožno podľa nej hovoriť o väčšej hospodárnosti konania, ak vzdialenosť do sídla súdu bude nútená prekonávať vždy jedna zo sporových strán. Žalobkyňa by sa musela v prípade predvolania navzdory svojmu veku i zdravotnému stavu dostaviť na ktorýkoľvek súd, s čím musela počítať už v čase podania žaloby a tento faktor môže prinajmenšom čiastočne eliminovať to, že žalobkyňa si na svoje zastupovanie v konaní zvolila advokátku. Inštitút tzv. vhodnej delegácie má navyše v zmysle záverov rozhodovacej praxe súdov výnimočný charakter, pričom dôvody uvádzané v návrhu záver o takejto výnimočnosti nepodporujú a napokon problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností je možné riešiť za pomoci inštitútu dožiadania.

3. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci až po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona.

4. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie návrhu na prikázanie sporu ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 12 ods. 3 O. s. p. a § 39 ods. 3 C. s. p.) - keďže práve on bol a stále je súdom najbližšie spoločne nadriadeným vec prejednávajúcemu súdu a tomu súdu, ktorému by mal byť spor podľa návrhu žalobkyne prikázaný - po prejednaní veci bez pojednávania (§ 438 ods. 1 a § 177 ods. 1 a contrario C. s. p.) dospel k záveru, že návrh nemožno považovať za dôvodný.

5. Podľa § 39 ods. 2 C. s. p. spor možno prikázať inému súdu tej istej inštancie aj (okrem nutného prikázania veci pre vylúčenie sudcov súdu majúceho inak vec prejednať a rozhodnúť) z dôvodu vhodnosti.

6. Predpokladom prikázania sporu inému súdu podľa práve odcitovaného zákonného ustanovenia je existencia okolností, umožňujúcich hospodárnejšie a rýchlejšie prejednanie sporu iným súdom než tým, ktorého príslušnosť na prejednanie a rozhodnutie bola určená na základe zákonných kritérií príslušnosti, existujúcich tu v čase začatia konania a zakladajúcich príslušnosť až do skončenia konania (takže tu v skutočnosti ide aj o prielom zásady „perpetuatio fori“, čiže trvania príslušnosti, zakotvanej dnes v ustanovení § 36 ods. 2 C. s. p.). Prejednávanie a rozhodovanie sporov súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie (delegácia) určitého sporu inému súdu len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne (aby bola zachovaná podstata, že tu ide o výnimku a aby sa teda sama výnimka nestala pravidlom). Ak by totiž na to povolaný súd prikázal spor inému súdu podľa § 39 ods. 2 C. s. p., hoci by pre takéto rozhodnutie neboli podmienky, porušil by tým aj ústavne zaručené zásady, podľa ktorých 1/ nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi a 2/ príslušnosť súdu ustanoví zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Práve s o zreteľom k charakteru delegácie (ako výnimky z pravidla, že spor prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií) musí mať potom aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

7. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie sporu inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie (a logicky tiež rozhodnutie) sporu iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu sporu i pomerov všetkých jeho účastníkov (dnes a ďalej len strán), pričom na pomery strany, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné strany sporu (resp. druhú stranu, ak spor prebieha len medzi jedným žalobcom a jedným žalovaným, či pri záujme na absolútnej presnosti medzi jednou žalobkyňou a jednou žalovanou ako aj v prejednávaní veci). Rozhodne nie zanedbateľný význam pri posudzovaní existencie dôvodov pre uplatnenie opisovanej výnimky z pravidla potom samozrejme má i stanovisko ostatných strán.

8. Najvyšší súd po preskúmaní veci predloženej mu na rozhodnutie dospel k záveru, že v tomto spore nie je daná žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že Okresný súd Košice I spor prejedná hospodárnejšie (než Okresný súd Bratislava V).

9. V danom prípade žalobkyňa odôvodňuje vhodnosť ňou navrhovanej delegácie sporu sťaženým prístupom k vec prejednávajúcemu súdu pre svoj vyšší vek i zhoršený zdravotný stav. Vek sám osebe dôvodom delegácie byť nemôže, pretože pripustenie opaku by automaticky znevýhodňovalo všetkých procesných súperov starších fyzických osôb (bez ohľadu na to, či by malo ísť o mladšie fyzické osoby alebo osoby právnické) a okrem toho by tu ani neexistovalo korektné riešenie pre prípady, v ktorých by

oboma stranami sporu boli rovesníci (koho vtedy uprednostniť?). U zdravotného stavu žalobkyne z prejednávanej veci potom platí to, na čo upriamovala žalovaná a síce, že sťažená pohyblivosť pre ochorenie váhonosných kĺbov je faktorom, ktorý komplikuje dostavenie sa kamkoľvek (nielen na súd do L., ale aj na ten F.) a okolnosť prekonávania väčších vzdialeností je v takomto prípade podružnou (keďže tu o prekonávaní podstatnej časti vzdialenosti pešou chôdzou nemôže byť žiadnej reči).

10. Žalovanej treba prisvedčiť i v tom, že výsluch žalobkyne i svedkov zdržiavajúcich sa v obvode iného súdu môže miestne príslušný súd zabezpečiť prostredníctvom dožiadania (§ 104 C. s. p.). To platí tým skôr, ak z obsahu spisu k času podania návrhu na prikázanie sporu inému súdu mimo F. bydliska samotnej žalobkyne nevyplyvalo nič, čo by mohlo podporovať tvrdenie o nehospodárnosti prejednávania sporu tým súdom, na ktorom konanie začalo. Najmä tu totiž nebolo jediného konkrétneho mena svedka navrhovaného na vypočutie a takto logicky musel chýbať i akýkoľvek podklad pre záver, podľa ktorého by takáto osoba resp. i viac osôb mali byť osobami bývajúcimi či už v F. alebo bližšie takémuto mestu než L..

11. Napokon potrebné bolo zohľadniť tiež vyjadrenie žalovanej, ktorá s navrhovanou delegáciou vyslovila nesúhlas. Pokiaľ zákon neustanovuje niečo iné, v civilnom sporovom procese platí pravidlo príslušnosti všeobecného súdu žalovaného (§ 13 C. s. p.). Ide tu (povedané športovou terminológiou) o uzákonenie tzv. výhody domáceho ihriska, zabezpečujúcej tomu, proti komu sa konanie vedie, že práve on má mať s vedením sporu čo najmenej komplikácií (cestovanie do sídla súdu z toho nevynímajúc). Takejto výhody sa žalovaný samozrejme môže vzdať, pokiaľ tak však neurobí a nie je tu ani žiaden iný (silnejší) dôvod, pre ktorý by sa od pravidla vedenia sporu v mieste jeho sídla (bydliska) malo ustúpiť, prikázanie sporu inému súdu spravidla nepríde do úvahy.

12. Z týchto dôvodov preto najvyšší súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci zákonné podmienky prikázania sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 C. s. p. neboli splnené. Preto návrhu nevyhovel.

13. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.